

મેં પુજારી થા મમારોં કા

લેખક : અબ્દુલ મુનઈમ અલ જદાવી

અનુવાદક : મન્સૂર અહમદ મદની

ઈસ્લામિક ઇન્ફર્મેશન સેન્ટર

હોટલ નુરાની પાસે, ડાંડા બજાર, ભુજ - કચ્છ.

Mo. : 84017 86172 - www.iickutch.blogspot.in

પ્રાકટ્યન

અલ્હમ્દુલિલ્લાહી રબ્બીલ આલમીન વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા ઇમામીલ મુવહ્હીદીન. અલ્લઝી અરસલહુલ-લાહુ રહમતલ લિલ આલમીન. નબ્બીયીના મુહમ્મદ વ અલા આલીહી વસહબીહી અજમઇન. વબઅદ.

યહ એક એસે આદમી કી દિલચસ્પ કહાની હૈ જો એક એસી ઘડી સે ગુઝરા હૈ જિસમેં કેવલ અન્ધકાર (તારીકી) હી થા, ઓર વહ તોહીદ સે દૂર દુખિત અંધેરોં મેં ભટક રહા થા. કબ્રોં સે તબર્ક હાસિલ કરના, ઉસકા તવાફ કરના, ઉસ પર સર ઝુકાના ઉસકા મહબૂબ કાર્ય થા. ફિર અલ્લાહ તઆલા ને ઉજાલે કી ઓર ઉસકી હિદાયત કી, ઓર વહ તોહીદ કા ઉજાલા હૈ. અલ્લાહ તઆલા જિસે ચાહતા હૈ સીધે માર્ગ કી હિદાયત દેતા હૈ. ફિર ઉસને યહ કિતાબ લિખી જિસ મેં અપની કહાની કો ઇસ લિએ લિખા કિ શાયદ યહ દૂસરોં કે લિએ હિદાયત કા કારણ બને.

યહ કહાની “તોઇયા ઇસ્લામિયા” કે મજલ્લા (MAGAZINE) મેં લિખી ગઇ. “તોઇયા ઇસ્લામિયા” કે અધિકારિયોં ને ઉસે કિતાબ કી શકલ મેં છાપના ચાહા કયોંકિ ઉસ મેં બહુત સારે લોગોં કે લિએ નસીહત થી. ઇસકે લેખક અબ્દુલ મુનઇમ અલ જદાવી બહુત અરછે લિખને વાલે હૈં, જો સલફ કે માર્ગ સે પ્રભાવિત (મુતાઅસ્સિર) હૈં ઓર ઉસી કી બડી હિકમત સે લોગોં કો દાવત દેતે હૈં.

“તોઇયા ઇસ્લામિયા” અપની તમામતર ઇમકાનાત કે દ્વારા તોહીદ કા અલમબદાર હૈ, ઓર પૂરી હિકમત વ બસીરત ઓર શકિત કે સાથ લોગોં કો ઉસકી દાવત દેતા હૈ, તાકી લોગ હિદાયત ઓર નૂર કે માર્ગ કો અપના લેં, ગુમરાહી કે માર્ગ કો પહચાન કર ઉસ સે બચે રહેં.

અલ્લાહ તઆલા હી સીધા માર્ગ દિખાને વાલા હૈ ઓર વહી હમારે લિએ કાફી હૈ, દરૂદ વ સલામ હો હમારે નબી મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ઓર ઉનકી ઓલાદ ઓર સાથિયોં પર.

- પ્રકાશક

(www.senaiah.com)

ઇન બાતોં કે લિખને મેં મેં કાફી પસો પેશ (સોચ) મેં થા, ઓર ઇસકે કઈ કારણ થે, ઇસી પ્રકાર ફિર ઇસે લિખને કે લિએ તૈયાર હુઆ ઓર ઇસકે ભી કઈ કારણ હૈ, ઇસમેં પસો પેશ મેં પડના યા ઇસ કે લિએ તૈયાર હોના દોનો કે અસબાબ એક હી હૈ, મુઝે ઇસ બાત કા ડર થા કુછ લોગ પિષય (મોજૂ) દેખ કર યહ ન સમઝ જાયેં કિ યહ કિસી કબ્રપરસ્ત કી બકવાસ હૈ. લેકિન યહ ભી સંભવ (ઈમકાન) હૈ કિ કુછ લોગ ઉસ ક્ષેત્ર કે જિસ મેં મેં સહીહ અકીદહ પર આને સે પહલે ગ્રુપન કી ઘડિયાં કાટ રહા થા મેરે ઇન એતરાફાત કો પઢકર અપની આંખોં કો ખોલેં ઓર ઇન ખુરાફાત કે અંધેરે સે નિકલ કર તોહીદ કે ઉજાલે કી ઓર આયેં, ઓર યહી કારણ કિ મેં અપને આપ કો લોગોં કે સામને પેશ કર રહા હૂં ઇસલિએ કિ શાયદ ઇસી વજા સે અલ્લાહ તઆલા કિસી કો તોહીદ હકીકી કી ઓર રહનુમાઈ ફરમા દે.

મેં કબ્રોં કે બહુત બડે કબ્રદાનોં (ગુલાગ્રાહી) મેં સે થા. જબ કભી કિસી શાહર જાતા ઓર વહાં કિસી બુઝુર્ગ કી સમાધિ કી જાનકારી હોતી તો તુરંત વહાં જાતા ઓર ઉસકા તવાફ કરતા, યાહે મુઝે ઉનકે કરામતોં (મોજિજા) કી જાનકારી રહે યા ન રહે, બલ્કિ કભી કભાર મેં ખુદ કરામતે ગઢ લેતા યા ઉસ કા તસવ્વુર કરતા યા ઉસ કા ખ્યાલ કરતા. અગર મેરા લડકા ઇસ સાલ મેં સફલ હો જાયે તો ઉસકા મૂલ કારણ યહ થા કિ મેં બહુત બડા ચઢાવા ઉન કબ્રોં પર પેશ કર ચુકા થા, ઓર અગર કભી મેરી પત્ની કો તન્દુરસ્તી હો જાતી તો વહ ઉસ તન્દુરસ્ત બકરે કી વજે સે હૈ જો મેંને ફલાં બુઝુર્ગ વલીઉલ્લાહ કે નામ પર ઝિન્હ કિયા થા !!!

જબ મેરી ભેંટ ડો. જમીલ ગાઝી સે હુઈ ઓર ઇસ ભેંટ કા કારણ વહ મજલ્લા (MAGAZINE) થા જો કાહિરા મેં જમ્ઈયતુલ અઝીઝ બિલ્લાહ કી સેવા ફેલા રહા થા, ઇસ જમ્ઈયત (સમૂહ) કી નિગરાની મેં કઈ મસ્જિદેં થીં ઓર ઉનકા પહલા સંદેશ “તોહીદ” ઓર અકીદહ કા સુધાર થા, બહુત સી મુલાકાતોં કે કારણ મુઝે મસ્જિદ અલઅઝીઝ બિલ્લાહ મેં જુમા કી નમાઝ પઢને કા ભી મોકા મિલા, “ડો જમીલ” ને અપને ખુત્બા મેં બહુત હી ઉચિત (મુનાસિબ) ઓર દલાઈલ કી રોશની મેં ઇસ અકીદહ પર સખ્ત ખંડન (રદ) કિયા, ઉસે શિર્ક ઠહરાયા ઇસલિએ કિ બંદા અપની ગફલત (બેખબરી) કે કારણ મુરદોં સે સહાયતા કા ઇચ્છુક યા ખ્વાહિશમંદ હોતા હૈ.

ઇસ રદ ને ઓર ઇસ હકીકત ને મુઝે હકકા બકકા કર દિયા, ઇસલિએ કિ હકીકત (સત્ય) ગફલત (અચેતના) પાલોં કે લિએ બહુત હી પરેશાનકુન હોતી હૈ. ડો. જમીલ અગર ઇસી પર બસ કર લેતે તો કાફી હો જાતા, લેકિન વહ હર બાર ઇસ વિષય (TOPIC) કો દોહરાતે કિ કબ્ર કે અન્દર એક મરે હુએ બન્ટે કે સિવા ઓર કોઈ ભી નહીં હૈ, બલ્કિ કભીકભાર તો વહ બિલ્કુલ ખાલી હોતી હૈ ઉસ મેં હકીકત તક નહીં હોતી. વહ ન લાભ પહુંચા સકતી હૈં ન હાનિ.

પહલી બાર મેં સરાપા (સિર સે પાંચ તક) ચકરા ગયા, ઓર મેરે હવાસ (કુવતો) ખો ગયે, મેં હર જુમા કી નમાઝ કે બાદ દુખિત વ ગમગીન હોકર ઘર પાપસ આતા. મેરે દિલ પર એક બોઝ હોતા જિસ સે મેરે એહસાસાત વ ઇદરાક દબ જાતે. બડી કોશિશ કરતા કિ ઇન ખ્યાલાત સે જાન છુડાઉં લેકિન મુમકિન ન થા. કયા મેં ઇસ લમ્બે સમય મેં ગુમરાહી મેં થા? યા મેરે દોસ્ત ડો. સાહબ બાતોં કો બઢા ચઢા કર કામ લે રહે હૈં, મેરા ચહ અકીદહ થા કિ જો કોઈ કલમહ શહાદત કી ગવાહી દે વહ ફિર કિસી ગલતી સે કાફિર કભી ભી નહીં હો સકતા.

દૂસરી ચીઝ જો મેરે દિલ કો ખાચે જાતી થી, વહ ડો. સાહબ કા અન્દાઝ થા કિ ઉન્હોંને મુઝે ઓલિયા વ મુજાવરીન ઓર મશાઈખ કે બરાબર હરરા દિયા, જો સુબહ વ શામ બડી-બડી સભાઓં મેં ઓર મિમ્બરોં સે ચહ એલાન કરતે થે કિ જો વલી કો દુખ દેગા વહ અલ્લાહ તઆલા સે લડાઈ મેં હોગા, ઇસ અર્થ કી એક સહીહ હદીસ ભી હૈ, ઇસીલિએ મેં ચહ નહીં ચાહતા થા કિ મઝારોં ઓર કબ્રવાલોં સે લડાઈ પર ઉતર આઉં, મુઝ સે ચહ નહીં હો સકતા થા કિ મેં અલ્લાહ તઆલા સે જંગ કા એલાન કરું.

ફિર મેંને સોચા કિ દિક્શઅ (બચાવ) કા બેહતરીન તરીકા ચહ હૈ કિ દૂસરોં પર ચઢાઈ કરું. ઇસી ઇરાદે સે મેંને કુછ કિતાબોં કો દોબારા પઢના શુરુ કર દિયા, જેસે ગઝાલી કી “અહ્યાઉલ ઉલૂમ” ઓર ઇબ્ને અતા ઇસકન્દરી કી “લતાઈફુલ મિનન”. મેંને બહુત સી કરામાત, ઓલિયા કે નામ, ઉસકે વાકે હોને કે કારણ વગેરહ બિલ્કુલ ચાદ કર લિએ, દૂસરે જુમા કો ગયા, મેં ડો. સાહબ કી બાતોં કો સુન રહા થા, ઓર અપને ગુસ્સા કો છુપાએ હુએ થા, બયાન કે બાદ મુઝે ખાને કે લિએ ઝોર દે કર બુલાયા ગયા, ખાને કે બાદ બિના કિસી શીલ સંકોચ કે મેં ઉન પર બરસ પડા, જિસકે દો કારણ થે...

१-मैंने बहुत सी कसमात याद कर ली थी.

२- मैं उनके घर में था और जाना ली जा चूका था.

धसलिये मुझे धस बात का भिड्कुल डर नहीं था कि वह अपने लारी लरकम हाथों से हमारे साथ लेन-देन शुरू कर देंगे, और मैंने धस तरह की बात शुरू की.

ओलिया के पद को कोय व्यक्ति ली नहीं पा सकता, हां वह व्यक्ति जो दिल की सझाध में उनके पद तक पहुंच जाये, उन्होंने अपने आप को अल्लाह तआला को सोंप दिया था, धसीलिये अल्लाह तआला ने उन्हें बहुत सी भूसूसियात से नपाका था, और यह कि.... और....

डो. साहब मेरी बात समाप्त होने तक धन्तेजार करते रहे, और मैं यह सोच रहा था कि अब वह कुछ ली न कह सकेंगे. लेकिन मैंने देखा कि उन्होंने कहना शुरू किया...

क्या तुम यह अकीदह रजते हो धन मशाएज (ओलिया) में से कोय अल्लाह तआला के नजदीक उसके रसूल मुहम्मद सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमसे ली अधिक महान और उत्तम है?

मैंने जडे तअज्जुज (आश्चर्य) से उत्तर दिया, भिड्कुल नहीं.

तो फिर कैसे वह हवा में उड सकते हैं या पानी पर चल सकते हैं या जन्नत (स्वर्ग) से इल तोड सकते हैं जबकि वह जमीन पर होते हैं, रसूलल्लाह सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने ऐसा कोय काम नहीं किया था.

यह बातें मेरे लिये और मेरे सुधार के लिये काड़ी थीं, लेकिन बुरा हो तअस्सुज (पक्षपात) का जिसने मुझे आसानी से धस चीज को कुबूल नहीं करने दिया, यह कैसे भुमकिन (सम्भव) था कि मैं अपनी तीस साल की मालूमात को आसानी के साथ डैंक दूं, सम्भव है कि वह असत्य (गलत) हों, लेकिन मेरे पास तो वह सत्य (हकीकत) थी, ऐसी हकीकत जिस के सिवा कोय और चीज सही नहीं हो सकती.

मैं लौटा और वह सारी किताबें फिर से पढने लगा जिस से मेरी लायब्रेरी लरी पडी थी, फिर मैं डो. साहब के पास जाता और रात को काड़ी देर तक बातें होती रहतीं, मैं सूझिया के जडे प्रेमियों में से था. क्यों? धसलिये कि मैं उनकी कपिताओं, उनके गाने और उनके राग को बहुत पसन्द करता था. उनके राग जिस में कौमी परसा का असर मशरिकी झरसी और ममलूकी रागों

કી મિલાવટ થી ફિર કભી અફરીકી તબલા ભી હોતા ચા કિસી કી ગમગીન આવાઝ ભી હોતી જિસ મેં સુબહ કે સમય મિત્ર (મહબૂબ) કા અપને મિત્ર સે મિલને કા ચર્ચા હોતા....

ચહ ઓર ઇસ જેસે અસબાબ કે કારણ મેંને સૂફિયા સે મુહબ્બત કી, મેં ઉનસે ઇશક રખતા થા ઓર ઉનકે બડોં કી બહુત સી કપિતા મુઝે ચાદ થી. ખાસકર (ઈબ્નુલ ફારઝ), ડો. સાહબ સે બાત ચીત કે સમય જો સબસે બડી હુજજત હમારે પાસ થી વહ ઉન જેસે “તોહીદ” કે દાવેદાર દીન કી રૂહ કો નહીં જાનતે હૈં બલ્કિ વહ રૂહ કો દીન સે બિલ્કુલ નિકાલ દેતે હૈં, ઉન્હેં કરામાત કા એહસાસ (ચેતના) ઉસ સમય તક નહીં હો સકતા જબ તક કિ વહ અહલે કરામાત કે મકામાત તક રસાઈ (પહુંચ) ન પ્રાપ્ત કર લેં, મોજ (લહર) કો વહી વ્યકિત સમઝ સકતા હૈં જો સમુદ્ર કો જાનતા હૈં, પ્રેમ કા વહી અન્દાઝા (અનુમાન) કર સકતા હૈં જો પ્રેમ કા કષ્ટ બરદાશત કર ચુકા હો, ચહ ખુદ ભી હકીકત મેં સૂફિયા કા અન્દાઝે ઇસ્તીદલાલ થા, ઇસ અર્થ મેં ઉનકી એક બહુત મશહૂર કપિતા હૈં....

મેંને ડો. સાહબ સે ઇસ ખ્યાલ સે અલગ હો જાને કો મુનાસિબ સમઝા કિ મેરે પિજ્દાન (જાનકારી પ્રાપ્ત કરને કી શકિત) કો ઠેસ ન પહુંચે ઓર મેરે જોશ કો તકલીફ ન પહુંચે, લેકિન ઉન્હોંને મુઝે નહીં છોડા, મુઝે ઉસ સમય બડા તઅજજુબ હુઆ જબ વહ મેરા દરવાઝા ખટખટા રહે થે, મુઝે પિશવાસ ન થા કિ ચહ વહી ડો. સાહબ હૈં, વહ મેરી ખેરિયત (કુશલ, મંગલ) માલૂમ કરને આએ થે. મેંને બહુત દેર તક ઉનસે બાતચીત કી, જબ ઉન્હોંને મુઝ સે જુમા કી નમાઝ મેં ન હાઝિર હોને કા કારણ પૂછા તો મેંને સ્પષ્ટ કહ દિયા....

મેં આપ સે નિરાશ (માયૂસ) હો ચુકા હૂં....

ઉન્હોંને કહા લેકિન મેં આપ સે નિરાશ નહીં હૂં, આપ મેં અકીદહ કી ખાતિર (હેતુ) બહુત ખૂબી હૈં.

મેં સમઝા કિ વહ અપને માર્ગ પર મુઝે આહિસ્તગી સે ખીંચના ચાહતે હૈં, મેંને ઉનકે પાસ એક કિતાબ દેખી જો “ઈમામ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ” કી સીરત (સવાનિહ ઉમ્મી) સે સંબંધિત (મુતઅલ્લિક) થી.

મેંને કહા : આપ ચહ કિતાબ મુઝે દે દીજિયે.... કયા ચહ સમ્બવ (મુમકિન)....?

उन्होंने कहा : यह किताब आप के लिये नहीं है लेकिन मैं पाटा करता हूँ कि तुम्हें એક किताब ऋतू दूंगा.

दिलचस्पी पैदा करने का यह आप का तरीका था, मैं मांगता तो पहली बार मैं नहीं देते, मैंने जबरदस्ती वह किताब ले ली, और वापस करने से धिक्कार कर दिया....

आधी रात के बाद मैंने उसको पढ़ना शुरू कर दिया, किताब बड़ी अच्छी थी, उसलून और तरीका बड़ा निराला था, मैं सुबह तक नहीं सोया....!

किताब अपने छोटे हजम (मोटाई) के बावजूद आंघी तूफान और लौंयाल की तरह थी, जिसने मुझे એક नया संसार दिखाया, शेख मुहम्मद बिन अब्दुल पहाब की जुद की कहानी, फिर आप की दापत की कहानी, उसमें आप की परेशानियों का अर्थ, जब कभी मैं कोई पृष्ठ पढ़ता मेरा दिल उसकी सतहों में लग जाता, अचानक मैंने किसी पंख से किताब को बन्द कर दिया, मामला सोचने का था या फिर दूसरी किताबों में तलाश करना था, मैंने अपने पापों को सोचना शुरू कर दिया कि मैंने “बसरा” में शेख को छोड़ दिया उनके लौटने तक सन्न नहीं किया, या मैंने “बगदाद” में छोड़ दिया वह “कुरदिस्तान” की यात्रा करना चाह रहे थे, हालांकि उनके लौटने तक मुझे धिक्कार करना था.

डॉ. साहब अपनी किताब में लिखते हैं “बारहवीं सदी हिजरी के मुजद्दि (सुधारक) शेखुल इस्लाम इमाम मुहम्मद बिन अब्दुल पहाब”

इतने लम्बे यात्रा के बावजूद भी क्या उन्होंने अपना मकसूद (उद्देश्य) पा लिया....?

नहीं चूंकि पूरी इस्लामी दुनिया अंधकार व भ्रमता, पसती व तारीकी के तले दबी हुई थी, शेख अपने शहर लौटे और रंज व गम से उनका कलेजा इटा जा रहा था, चूंकि हर मैदान में हर जगह मुसलमान पीछे थे.

वह अपने शहर लौटे, એક ही रंज उन्हें भासे जा रहा था.

क्यों न वह लोगों को अल्लाह की ओर दापत दें....?

क्यों न वह लोगों को मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि व सल्लमके मार्ग से आगाह (सूचित) करें....?

કયો.... કયો....?

ઇસીલિએ તો યહ અકીદહ જિસે ડો. સાહબ પેશ કર રહે થે બેબુનિયાદ (નિર્મૂલ) ન થા. ઇમામ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ સોચતે હૈં ઓર યહ પ્રોગ્રામ બનાતે હૈં કિ બડે બડે મઝારોં કો ઢા દે, ખુરાફાત કો ખતમ કર દે, ઝાડ ફૂંક કરને વાલોં કા પીછા કરે જિન્હોંને સાફ સુથરી શરીઅત કો અપની જાદૂગરી ઓર ઝાડ સે ગંદા કર દિયા થા, જો બાદ મેં ચલ કર પયિત્ર બન ગઇ, મોમિન અગર ઉસે ખતમ કરને કા સોચતે તો ઉનકે દિલ ઘબરા ઉઠતે ઇસી વિષય મેં કિતાબ કે લેખક ને લિખા.

“ઇન કામોં કા કોમ કે ઉપર કયા અસર હોતા....?

મુપઅરિખીન (ઇતિહાસકાર) ઇસ કા ઉત્તર દેતે હૈં જેસે ઉસ્તાદ (અધ્યાપક) અહમદ હુસેન ને અપની કિતાબ “જઝીરહ અરબ મેં મેરે મુશાહદાત (અનુભવ)” મેં ચર્ચા કિયા કિ કોમ ને શૈખ કી ખિદમાત કો રદ કર દિયા, જેસે પેડોં કા કાટ દેના, ગુમ્બદોં કા ગિરા દેના, બલ્કિ ઉન્હેં અકેલા છોડ દિયા તાકિ અગર વહાં કોઇ હાનિ (નુકસાન) હો તો કેવલ આપ હી ઉસકે શિકાર હો....

કયા મેરે જીવન મેં ભોંચાલ પેદા કરને વાલી ચીઝ વહી ડર હૈં જો મુઝે પિરાસત મેં મિલી ! વહી ડર થા જિસને શૈખ કે ગાંવ “ઓચયના” મેં લોગોં કો ઇસ બાત પર ઉભારા કિ શૈખ કો પેડોં કે ગિરાને કે લિએ અકેલા છોડ દે, ઓર ઝેંદ બિન ખત્તાબ કે મઝાર પર મોજૂદ ગુમ્બદ ઢાને કે લિએ ભી આપ કો અકેલા છોડ દે, કહીં વહ લાનત વ અઝાબ કા શિકાર ન હો જાયે.

મેં લગાતાર પડતા રહા ઓર હર પૃષ્ઠ કે સાથ યહ મહસૂસ કરને લગા કિ મેં અપને નફ્સ (રૂહ) કી ગહરાઇયોં મેં અપને વહમ કે એક બડે બોઝ કો હટા રહા હૂં, જબ મેં આઘી કિતાબ પડ ચુકા તો દેખા કિ અપને આપ મેં એક બહુત બડી જગહ હો ચુકી થી જિસ સે વિશ્વાસ કા નૂર (જયોતિ) ઝાંક રહા થા લેકિન યહ ઉસ ગહરી તારીકી મેં સે નિકલ રહા થા જો મેરે ભીતર ઘર કર ચુકી થી, યહ કિરન કભી ચમકતી કભી છિપ જાતી....!

ડો. સાહબ મુઝ પર વિજય પા ચુકે થે. ઉન્હોંને મુઝે અપને આપ સે જંગ કરને કે લિએ છોડ દિયા થા, બલ્કિ મુઝે તોહીદ કી મસાફત (યાત્રા) શૈખ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ કે સાથ પૂરા કરને કે લિએ છોડ દિયા, મેં શૈખ કે

पिङ्गु किसे जाने वाली चालों से डरने लगा और आप पर मुझे रहम (दया) ली आने लगा, जब उन्होंने अपने शहर “ओयचना” में जानी औरत पर हद (मजहबी सजा) लागू किया, तो “अहसा” शहर का हाकिम सूलेमान बिन मुहम्मद बिन अब्दुल अजीज अलहुमेदी गजबनाक हो गया, और आप की दावत से भतरा (आशंका) महसूस करने लगा. इसी लिये ओयचना के हाकिम (इब्ने मामर) के पास भत लिखा कि इन्हें कत्ल कर दें, उनकी आवाज का गला घूंट दें और तुरंत पुराने भुराहात व बकवास की ओर पलट जायें.

इब्ने मामर शोभ का सुसर था, उनके कत्ल में पसो पेश (संकोच) किया, उसने उन्हें एक गुप्त बैठक में दावत दी और अहसा के हाकिम का भत पणह कर सुनाया और स्पष्ट कर दिया कि वह उसका पिरोघ नहीं कर सकता, शायद शोभ ने उसी समय इब्ने मामर के इमान की कमी का अन्दाजा (अनुमान) कर लिया, शोभ अपने अकीदह पर और मजबूती से जम गये, सरकश व जागी हुकमरां (शासक) बराबर सत्य की ओर बुलानेवालों ही से लडते रहते हैं, शोभ ने बिना किसी हियकियाहट के “ओयचना” शहर छोड़ने को पसन्द इरमाया, नई धरती की जोज में निकल पडे जहां तोहीद की भेती कर सकें.

सुबह में एक अजुब (पिचित्र) शोरो गुल के कारण उठ बैठा, मेरे कानों से इन्साना व हैवाना मिली जुली आवाजें टकरा रही थीं, मैंने सोचा शायद अली में सपने और सोच में डूबा हूं लेकिन अचानक मेरी पत्नी अरछी सूचना लिये हुं कमरेमें दाबिल हुं. वह कह रही थी कि उनकी जाला जाद बहन जो “सईद” (एक स्थान का नाम) के आभिरी हिरसे में रहती है, अपने पति और तीन वर्ष के लडके के साथ सुबह की गाडी से आई है और उनके साथ बकरा ली है.

मैंने सोचा शायद मेरी पत्नी मजाक कर रही है या मेरी जालाजाद बहन जिसके बरये छोटेपन ही में मर जाते हैं उसने अपने किसी बरया का नाम “जइ” बकरा रज दिया ताकी वह ज़ुबन पाये, यह “सईद” में रहने वालों की आदत है, मैं अली मामला की स्पष्टी (पजाहत) चाह रहा था कि अचानक “जइ” बकरा मेरे कमरे में चला आया, बरये उसके पीछे थे वह

હેરાન વ પરેશાન ઇંધર-ઉંધર ચકકર લગા રહા થા, હર ચીઝ ઉસકે હોકર મેં થી, ફિર ઉસને શીશા પર વાર કિયા કિ પૂરા આઈના ચકના ચૂર હો ગયા.

એક હી પલ મેં યહ પૂરી દુર્ઘટના (સાનિહા) પેશ આવી, ઇસ સે પહલે કિ મેં કુછ સોચૂં મુઝે અન્દાઝા હોને લગા કિ મેરે ઘર મેં ચિડિયાઘર કા દરવાઝા ખુલ ચુકા હૈ, હાલાંકિ મેં “અબ્બાસિયા” મેં રહતા હૂં ઓર ચિડિયાઘર “જીઝહ” મેં હૈ.

મેં અપની ચારપાઈ સે ઉઠા, ડર સે મેરી પત્ની એક ઓર હો ગઈ થી ઓર દયા માંગને વાલી નિગાહોં સે મુઝે દેખ રહી થી કિ મેં ઉસ પાગલ જાનવર કો કબ્જા મેં કરૂં, આવાઝેં ઓર કાંચ કે બિખર જાને સે જાનવર બેકાબૂ હો ગયા થા, મેંને પહલવાની કે સારે ગુણ કો સોચ કર ખાટ કી ચાદર કો ઉઠા લિયા ઇસ સે પહલે કિ મેરી કુશ્તી બકરે કે સાથ શુરૂ હો મેરી ખાલા ઝાદ બહન દાખિલ હુઈ, વહ બહુત ડરી હુઈ થી, વહ ચે સમજ રહી થી કિ મેં ઉસે (બકરે કો) કતલ કર દૂંગા, ઉસને ચીખ કર કહા : “સોચ લો યહ ‘અલ સચ્ચદ બદવી’ કા બકરા હૈ.”

ફિર ઉસને બકરે કો બડે પ્યાર સે પુકારા, ઓર વહ ઉસકે પાસ બડે નાઝ સે જાને લગા જેસે લાડલા બચ્ચા ચલા જાતા હૈ, વહ ઉસે થપકને લગી, ઓર મુઝ સે કહને લગી કિ વહ “સઈદ” સે ઉસે સાથ લાઈ હૈ ઓર ઇસ સુન્દર બકરા કે પાલન પોષણ મેં ઉસને ત્રીન વર્ષ ખર્ચ કિયે, યહ ઉસકે બચ્ચે કી ઉમ્મ હૈ, ક્યોંકિ ઉસને નઝર (મન્નત) માની થી કિ અગર ઉસકા બચ્ચા ઝિન્દા રહ જાએ તો વહ યહ બકરા ઉનકે યોખટ પર ઝબહ કરેગી, કલ ત્રીસરા સાલ શુરૂ હોને વાલા હૈ જો કિ નઝર કા સમય હૈ.

વહ ખુશી ખુશી યહ જુમ્લે કહ રહી થી, મેં બાહર નિકલા ઉસકે પતિ સે મુલાકાત હુઈ વહ બહુત હી ખુશ થા, વહ મુઝે ઉનકે સાથ “તનતા” ચલને કી દાવત દે રહા થા તાકિ ઇસ બડે જશન કો દેખે. વહ લમ્બે સફર કે કારણ કેવલ બકરા અપને સાથ લે આયે, જો લોગ “અલ સચ્ચદ બદવી” કે કરીબ રહતે હૈં વહ તો ઉંટ ભેજતે હૈં....

અબ મુઝ પર અખલાકી ફરીઝા થા કિ અપની ખાલા ઝાદ બહન કી દિલજોઈ (સાંત્વના) કરૂં તાકિ ઉનકા બચ્ચા ઝિન્દા રહે વરના મેં રિશ્તા-નાતા કાઠનેવાલા સમજા જાઉંગા, મુઝે ઇસ કી પરવાહ ન થી કિ ઉસકા બચ્ચા

ठिन्दा रहे या मर जाये.... लेकिन उनके साथ इस शिकिया जश्न में जाना जरूरी था, उस समय में अपने आप से प्रश्न कर रहा था कि मैं कैसे इसे समझाऊँ कि वह कुछ के मार्ग पर है....? उस पर क्या गुजरेगी जब मैं उस के इस सुन्दर सपने को चकना चूर करूँगा जिसमें वह तीन वर्ष से जू रही है....?

मैंने सोचा पहले उसके पति से बात करनी चाहिये, चूंकि मर्द (आदमी) औरतों (महिलाओं) पर कुदरत (शक्ति) रखते हैं, मैं उसके पति को एक कोने में ले गया, और जान बुझकर अपने हाथ में “इमाम मुहम्मद बिन अब्दुल पहाज” नाम की किताब उठा ली ताकि वह उसे देख सके, उसने किताब ली और उन्पान (पिचय) पढ़ने ही वाला था कि उछल पड़ा जैसे उसने आग के अंगारे को छू लिया हो....!

उसने किताब का पिचय पढ़ा जिस में शेज मुहम्मद बिन अब्दुल पहाज की ज़पन (हयात) की तइसील (पिपरल) थी, बड़े जोर से चीखा कि मैं यह क्या पढ़ रहा हूँ ? और यह किताब मुझे कहां से मिल गई है? जरूर किसी ने मेरे पास छोड़ दी है. !

वह जानता था मैं ठीक-ठाक आदमी हूँ अपने धर्म से मुहब्बत रखता हूँ, मजारों का दर्शन मेरा कार्य है, और यहां नज़र पनियाज़ बलिक बकरे ली पेश करता हूँ, वह दुप्पी निगाहों से मुझे देखने लगा कि लाज़ ने कैसे मुझे इस किताब तक पहुंचा दिया, अब मेरे लिये जरूरी था कि मैं उसके साथ ऐसे ही पेश आऊँ जैसे डो. जमील गाज़ी मेरे साथ पेश आये थे, यह अल्लाह तआला की मरज़ी थी. मेरे परीक्षा (इम्तिहान) का समय आ चुका था, क्या यह मेरी ताकत में है कि मैं जिन चीज़ों को पढ़ चुका हूँ उस पर अमल कर सकूँ ? उस से ली अहम (गंभीर) तो यह था कि मैं कितना अपने अकीदह पर साबित कदम रख सकूँगा, और दूसरों को ली समझा सकूँगा, जो व्यक्ति गलत अकीदह रखता हो वह समाज में अपना कोई असर नहीं छोड़ सकता, यह मुमकिन न था कि मैं अपनी “तोहीद” लपेट कर रूँ और दूसरों को उनकी गुमराही में छोड़ दूँ, फिर कुछ समय के बाद वह मुझे ली अपनी ज़ुराफ़ात में दुबो देंगे, इस लिये हमारे लिये जरूरी है कि मैं उनसे अच्छी तरह से बात करूँ, उन्हें इस धोके में न रहने दूँ कि मामला बिल्कुल सरल है, बलिक शिक से डराना मेरा इर्ज़ है, और उससे बचे रहना उन पर जरूरी है, ज़ुराफ़ात का दारोमदार (निर्भर)

બહુત સી ગુમરાહિયો પર હોતા હૈ, જિસમે સંદેહ (શક) કા ગુઝર ભી નહીં હોતા. ઇસી લિઅે ઝરૂરી હૈ કિ ઉસકા પીછા કિયા જાએ, ઉસે સમાપ્ત કિયા જાએ યા કમ સે કમ ઉસકી બઢોત્તરી રોકી જાએ, તાકિ વહ દૂસરોં કો ભી અપને લપેટ મેં ન લે લે. ઇન તમામ અસબાબ કે કારણ મેંને યહ ફૈસલા કિયા કિ ઉસ આદમી કે સામને તોહીદ કી વ્યાખ્યા (શરહ) કરની ચાહિએ ઓર અલ્લાહ તઆલા પર ભરોસા કરના ચાહિએ, યહ મામલા આસાન ન થા, ઇસ કે લિઅે સબ સે પહલે ઝરૂરી યહ થા કિ મેં ઉસે વિશ્વાસ વ ચકીન દિલાઉં, ઉસકે ઓર શેખ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ કે બીચ જો ખલા (ખાલીપન) હૈ ઉસે ભરૂં ફિર ઉસકી બુદ્ધિ મેં એક જમાને સે વહાબી ઓર વહાબિયત કે વિષય મેં જો કુછ હૈ ઉસકા નિવારણ (ઇઝાલા) કરૂં. બાત કી શુરૂઆત મેં ઉસને વહાબિયત પર બહુત સારે આરોપ લગાએ, લેકિન અલ્લાહ જાનતા હૈ કિ તોહીદ કી દાવત ઉસસે એસે હી બરી (નિર્દોષ) હૈ જેસે કિ ભેડિયા યુસુફ અલૈહિસ્સલામ કે ખૂન સે બરી હૈ.

મેંને બડે જોશ ઓર જઝ્બે કે સાથ ઇસ બાત કી કોશિશ કી કિ તોહીદ કી દાવત પર જો નફરત ઓર બેર કે હમલે હોતે હૈં ઉસકે કારણ બયાન (વર્ણન) કરૂં, કેસે ઇસ દાવત ને શરીઅત કે નિયમ કો ઝિન્દા કિયા જિસ મેં છલ કપટ, ઘોખા ઓર મકર વ ફરેબ કરનેવાલોં કી મોત થી, ઓર ઇસ દાવત ને કબ્ર કે રખવાલોં ઓર મઝારોં કે મુજાપિરોં કો ખત્મ કિયા જો લોગોં કા માલ ખા જાતે થે, ઘોખા દેતે થે કિ વહ બરકાત વ હસનાત લોગોં મેં બાંટ રહે હૈં, ઓર જન્નત મેં ઉનકે લિઅે મકાન દિલાને કે વાદે ભી કરતે હૈં.

“વલા હવ્લ વલા કુવ્વત ઇલ્લા બિલ્લાહિલ અલીય્થીલ અઝીમ.”

મેંને ઉસકે મુંહ પર ભલાઇ કે ચિહ્ન નિશાન દેખે ઉસને ડર સે આંખે ફેલા દીં જેસે વહ હોશ મેં આ રહા હૈ, ઇસકે બાવજૂદ વહ ઉન ઓલિયા કા દિક્કા કરને લગા જો કબ્રોં મેં આરામ કર રહે હૈં, લેકિન અપની રૂહોં કે દ્વારા દુનિયા મેં તસરૂઈ (અધિકાર) કર રહે હૈં, વહ હર જુમા કી રાત કો કુત્બ (કુત્બ ઉસ વલી યા આબિદ કો કહતે હૈં જિસકે બારે મેં યહ (બાતિલ) અકીદહ રખા જાએ કિ ઉસકે સિપુર્દ કિસી ઇલાકા યા બસ્તી કા ઇન્ટેઝામ હૈ) કે પાસ ઇકઠ્ઠા હોતે હૈં, યહાં તક કિ મશહૂર ઓરતોં ભી કત્બોં સે મિલતી હૈં, વહ દુનિયા કે હાલાત પર નઝર રખતે હૈં.

मैं नहीं चाहता था कि तीस वर्ष से इस के दिल में बेशे अकीटे को
 अली हिला दूं, मैंने इतने ही पर बस किया और उस से कहा कि वह उन
 कब्रपालों के हातात के बारे में झिंक करे ! यह लोग अल्लाह तआला के पास
 जयादा बुझुर्ग हैं या मुहम्मद (सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लम) ? !! वह इस
 मामले में गौर-व-झिंक करे और फिर मेरे पास नतीजा पेश करे, उसने मुझ से
 पादा किया कि वह उस पर झर्र गौर करेगा लेकिन मुझ से कहा कि मैं इस
 सझर में “तनता” तक उसका साथ दूं, मैंने कहा यह नामुमकिन (असंभव)
 है, अगर वह अपने बर्र्या के ज़ुपन के जातिर “सय्यद बदवी” के पास जा
 रहा है तो उसका साझ मतलब यह है कि उम्मे सय्यद बदवी के हाथ में हैं, उसने
 गौर से मुझे देखा और थिल्लाया :

झुंक न कर ऐ आदमी....

मैंने उस से कहा :

हम में कौन दूसरे को झुंक की दापत दे रहा है ? मैं जो कि तुझ से यह तलब कर
 रहा हूं कि तू अल्लाह तआला की ओर मुड जा, या तू कि मुझ से झिंक कर रहा
 है कि मैं “सय्यद बदवी” की ओर मुड जाऊँ ?

वह चुप रह गया और उसने मेरे इस तरीका को अपनी दापत की
 तोहीन समझा, वह अपनी पत्नी, बर्र्ये और बकरे के साथ काहिरा में
 अब्बासिया से “तनता” के लिअे चल पडा ! मैं उन्हें अलपिदअ कहने लगा
 तो पति के कान में आहिस्ता से कहा : अगर वह वापसी में इस शिर्क के जशन
 में शिरकत के बाद मेरे पास न आये तो मैं उसका मशझूर रहूंगा, परना वह
 मुझ से सिवाअे दुज के और झुछ न पायेगा. उसके ताजजुब का किंकाना न था,
 वह अजुबो गरीब काझिला (यात्री गरा) अपने बकरे के साथ “तनता” की
 ओर चल पडा !

मेरी पत्नी मुझे बुरा भला सुनाने लगी कि मैंने उनके साथ बुरा
 बरताव किया, हालांकि वह अपने बर्र्ये पर जोझू भा रहे थे, यह बर्र्या
 उनकी बडी उम्र में पैदा हुआ, बहुत सारे बर्र्यों के मर जाने के बाद उसकी
 पैदाइश हुई थी. मैंने अपनी पत्नी से कहा : अगर बर्र्या झिन्दा रहता है तो
 इसलिअे कि अल्लाह तआला उसकी झिन्दगी चाहता है, और अगर मर जाता
 है तो इसलिअे कि अल्लाह तआला वही चाहता है, न अल्लाह के अहकाम में

कोई साज़ीदार है और न उसके घरों में कोई शरीक है.

मैं फिर समाचार पत्र की आकिस को चला गया जिस में मैं काम कर रहा था, अचानक डो. साहब ने मुझे झेल लिया, वह अपने किसी मामले में मुझ से बात करना चाहते थे, उनके ध्यान में ली यह बात न थी कि वह किताब के विषय में मालूम करें कि उसने मुझ पर क्या असर किया ? मैंने ज़ुट उनसे कहा कि किताब में जो चीज़ें हैं उनके बारे में आप से कुछ पूछना चाहता हूँ, रात में हम मिलें, मैंने इस मामले की उनको सूचना दी जो “सर्घट” से मेरे पास आया था, उन्होंने मेरी कोशिशों पर कोई बात नहीं की जिस में मैं अपने नातेदारों को उसके शिक होने का विश्वास दिलाने की कोशिश कर रहा था, हालांकि कुछ दिनों पहले तक मैं ज़ुट ली उसी में डूबा हुआ था, फिर मैंने उन से कहा : क्या तुम्हें तअज्जुब नहीं कि मैं उन्हें वह सब कुछ कह रहा था जो आप मुझ से कहते थे ?

उन्होंने पूरे इत्मिनान से कहा : उन्हें पूरा यकीन था कि मैं किसी न किसी दिन दापत के लिये मूझीद साबित होऊंगा, फिर कहा वह सारी चीज़ें तुम से केवल आधी किताब पढ़ने से पाके हुए अगर तुम बाकी किताब ली पढ़ लेते तो तुम्हारा क्या हाल होता ? और बहुत तेज़ी के साथ हंसने लगे.

कुछ दिनों के बाद मुझे मालूम हुआ कि मेरी वह रिश्तेदार “तनता” से सीधे “सर्घट” चली गई हमारे पास नहीं आई, वह मुझ पर गुस्सा थीं मेरे विषय में जानदान के तमाम बड़े लोगों से शिकायत कीं, दूसरे हफ्ता अचानक मेरा दरवाज़ा जटजटाया गया, मेरा छोटा बच्चा देखने के लिये गया फिर वह कहते हुये लौटा : धब्राहीम अल हर्न....

“अल हर्न” यह तो मेरी जालाज़ाद बहन का पति है. क्या हुआ ? क्या वह नये बकरे के साथ आये हैं? एक नई नज़र के साथ एक नये मज़ार के लिये, या फिर क्या हुआ ? इस बार मैंने पकड़ा धरादा कर लिया कि मेरा गुस्सा जामोशी के बजाये सज्ती के साथ जाहिर होगा, मारपीट का मामला ही पेश क्यों न आ जाये. मैं सज्त गुस्सा की हालत में गेट के ओर चल पड़ा. क्या देखता हूँ कि “अल हर्न” मुसाइहा के लिये अपना हाथ बड़ा रहा है मैंने उसे अन्दर आने की दापत दी उसने इन्कार किया. फिर वह क्यों आया ? वह दिल् जुमाने वाली मुस्कुराहट के साथ कहने लगा कि उसे “शेज मुहम्मद

બિન અબ્દુલ વહાબ” કી કિતાબ ચાહિયે, મેં તઅજજુબ સે ઉસે દેખતા રહા
ઓર ઉસકે કરીબ બેઠ ગયા.

જાહલિયત કા ચે ઝબરદસ્ત કિલા મિસ્માર હો ચુકા થા. લેકિન કયો ?
ઓર કેસે ? મેરા દોસ્ત ઇબ્રાહીમ ભાગતે હુએ આયા. ઓર ઇસ બાત પર ડટા
હુઆ થા કિ તોહીદ કા સફર શુરૂ કરે, ઝરૂર ઉસકે પીછે કોઇ ખાસ કારણ હૈ
વરના ઇતના બડા ઇન્કિલાબ બિના કિસી કારણ કે નહીં હો સકતા, કોઇ ચીઝ
હૈ જો ઉસકે દિલ કી ગહરાઇયોં મેં અસર કર રહી હૈ ઓર ઉસે હકાઇક સે
અવગત (આગાહ) કર રહી હૈ. એક ઝમાને સે જિસ સે વહ ગાફિલ થા, મેરા
ડર ઓર બેસુધપન કો દેખકર ઉસને કહના શુરૂ કિયા, ઓર ઉસકે જુબાન સે
નિકલને વાલા હર જુમ્લા (શબ્દ) ઇતના ભારી થા જેસે કિ ચોટી પર સે પત્થર
લુઢક રહે હો. મેરે કાન ફટને લગે. ઉસને કહા :

મેરા બચ્ચા હમારી વાપસી કે બાદ મર ચુકા ! “ઇન્ના લિલ્લાહી વ
ઇન્ના ઇલૈહી રાજીઉન” ચહ ચોથા લડકા હૈ જો એક કે બાદ દૂસરા મરા હૈ,
જબ કભી બચ્ચા તીસરે સાલ તક પહુંચતા હૈ, અપને ભાઇસે જા મિલતા હૈ.
ઇસકે બારે મેં ડાકટરી મશવરે કે બજાએ કિ હો સકતા હૈ માતા પિતા કે ખૂન કી
કિસી ખરાબી કે કારણ મર્જ લાહક હો, ઇસકા ઇલાજ કરવાને કે બજાએ હમેશા
કિસી ન કિસી મઝાર કી નઝર કરતા ઓર ઉસકી ઝિયારત કરતા, કભી “બનૂ
સવીફ” કે ગાર કી ઝિયારત કરતા, લેકિન ઉસકા કુછ લાભ ન હુઆ, ઇસ
મૂર્ખતા વ જુલ્મ કે બાવજૂદ મુઝે ઉસ પર તરસ આ રહા થા મુઝે ઉસ પર
વાસ્તવ મેં દુખ હુઆ મેંને ઉસકા હાથ થામા ઓર ઘર મેં દાખિલ હુઆ ઓર
ઉસ સે તફ્સીલાત સુનને લગા.

વહ “તનતા” સે અપની પત્ની કે સાથ ઘર લોટા વહ અપને સાથ
બકરે કે કુછ હિસ્સે ભી લેતે ગયે જિસે “સચ્ચદ બદવી” કે ચોખટ પર ઉન્હોં ને
ઝિબ્હ કિયા થા, જિહાલત કી તાલીમાત કા ચહ આદેશ થા કિ કુછ હિસ્સે
અપને સાથ લેતે જાયેં તાકિ બરકત ઉનકે ચાહને વાલોં મેં ભી બટ સકે, ચૂંકિ
ઉસકી હિફાઝત અચ્છી તરહ સે નહીં કી ગઇ થી ઇસલિએ વહ સડ ગયા થા,
ઓર જિસને ભી ઉસે ખાયા વહ બીમાર હો ગયા ઓર બચ્ચા સખ્ત બીમાર હો
ગયા, મા ને ચહ સમઝા કિ અબ “સચ્ચદ બદવી” મુદાખલત (બાધા) કરેંગે,
લેકિન અફ્સોસ કિ બચ્ચા કી હાલત દિન-બ-દિન ગિરને લગી, ડાકટર કે

પાસ લે ગઈ બચ્ચા કો દેખકર વહ ઘબરા ગયા, કિ મા ઈતને દિનો તક ઉસે તકલીફ મેં છોડે રહી ઉસકા મરઝ ચાર દિન પુરાના હો ચુકા થા. ડાકટર સોચ મેં પડ ગયા લેકિન માયૂસ (નિરાશ) નહીં હુઆ. ઓર દવાયેં લિખા લેકિન બચ્ચા કમઝોર હો ચુકા થા, મર્ઝ કો બરદાશત ન કર સકા ઓર અલ્લાહ તઆલા કો પ્યારા હો ગયા.

બચ્ચા કી મૌત સે પરેશાનિયોં કા સિલસિલા શુરૂ હુઆ, યહ સદમા (દુઃખ) મા કી બરદાશત સે બાહર થા, ઉસને હોશ ખો દીયા હર ચીઝ કો ગોદ મેં ઉઠાકર ઉસે થપકને લગતી જેંસે કિ વહ ઉસકા બચ્ચા હૈ. બાપ ઈસ સદમા થા દુખ કે બાદ ગંભીરતા સે સોચને લગા, ઉસ પર યહ હકીકત સ્પષ્ટ હોને લગી કિ સારા મામલા અલ્લાહ હી કે હાથ મેં હૈ. જિસકા કોઈ સાઝીદાર નહીં. હર સાલ ઉસકા મઝારોં કે લિએ જાના ઉસકો હાનિ કે અલાવા કોઈ ઓર ચીઝ ન દે સકા, ઉસને ઈસ બાત કો માન લિયા કિ હમારે બીચ કી બાતચીત ઉસકે કાનોં મેં ગૂંજ રહી થી ફિર વહ ખામોશ હો ગયા. મેંને ઉનકે દિલાસા કે લિએ કુછ જુમલે કહે જો આમ તોર પર એસે સમય પર કહે જાતે હૈં. અભી ઉસકી બાત નામુકમ્મલ થી ઉસને મા કી તફ્સીલ નહીં બયાન કી ઈફ્કાકા (રોગ મેં કમી) હુઆ યા નહીં ?

મેંને ઉસ સે કહા : મા કો અલ્લાહ તઆલા ને દુખ ઓર ગમ સે છુટકારા દે દિયા હોગા ?

જવાબ દિયા ઉસકા સર ઝુકા હુઆ થા ઉસકે ઘરવાલે કુછ મઝારોં ઓર ગિર્જાઘરોં કી ઝિચારત કે લિએ અડે હુએ થે, કિસી ભી નફ્સિયાતી ડો. કો દિખાને કે લિએ રાઝી નહીં બલ્કિ એક ઓરત કે પાસ લે ગયે જિસ કી એક “જિન” સે દોસ્તી હૈ, ઉસને ઉનહેં કુછ લિખકર દિયા ઈસ તરહ દિન-બ-દિન ઉસકા રોગ બડતા રહા.

યહ દજ્જાલ જો કુછ કર રહે હૈ પૈસોં કે સાથ વહ ભી ખત્મ હો રહા હૈ. ! જબ ઉસને ઝબરદસ્તી કી ઓર કહા યા તો ડો. કો દિખાયેં યા ઉસ સે તલાક (પત્ની ત્યાગ) લે લેં ઈસલિએ કિ વહી ઉસકી ખરાબી કા કારણ હૈં. ઉસકી મા નારાઝ હો ગઈ ઓર તલાક હી માંગને લગી ઈસ તરહ વહ ના ચાહતે હુએ ભી ઉસે તલાક દે દિયા.

ઈસ કહાની સે મુઝે બડા દુઃખ હુઆ, વહ કિતાબ જો ડો. જમીલ સે

प्राप्त किया था अपनी ऋत के बावजूद मैंने उसे दे दिया. कुछ देर तक उसे उलट पलट करता रहा उसके आभिर में जो बातें लिखी हुई थीं तेज़ आवाज़ से पड़ने लगा जैसे कि वह अपने आप को सुना रहा है, “नवाकिज़े इस्लाम” “शैज़ुल इस्लाम मोहम्मद बिन अब्दुल वहाब की बातें” क्योंकि जो अल्लाह तआला के साथ शिर्क करेगा अल्लाह तआला ने उस पर स्वर्ग निषेध (हराम) कर दी है तथा उसका ठिकाना नरक है एवं अत्याचारियों (ज़ालिमों) का कोई सहायक न होगा. (सुरतुल मायदा-७२)

ईसी में गैज़ल्लाह के लिखे लिख करनी ली है जैसे कोई “ज़िन” या कबर के लिखे लिख करे.

सर उठाया, मुझे धूरने लगा किताब लिया ओर चला गया, थोड़े दिनों बाद लौटाने का वादा किया ओर मुझ से कहा कि मैं “तोहीद” के सफ़र को पूरा करने के लिखे कुछ ओर किताबें उसे दे दूं.

ईब्राहीम चला गया, उसका यह लयंकर मामला मेरे वजूद को हिला रहा था, यह किसी एक आदमी की मुसीबत नहीं, किसी जमाअत की परेशानी नहीं, बल्कि यह बहुत से मुल्कों में बहुत से मुसलमानों की मुसीबत है, भुराक़ात उन्हें हकीकतों से अधिक पसंद है, गुमराही हिदायत से अधिक पसंद है, बिदअतें उन्हें सुन्नत से अधिक दिलचस्प लगती हैं.

मैं डो. जमील से झोन पर बात करना चाहूँ उन्हें ईब्राहीम की बातें सुनाना चाह रहा था लेकिन मुलाकात नहीं हुई, मैं कतर में एक माहनामा (मासिक पत्र) में काम शुरू कर चुका था, अदब अरबी में अपराध के विषय में मज़मून (निबन्ध) लिखता था, एक दिन झोन आया, पज़ारत दाखला का एक अधिकारी बात कर रहा था, मुझे बुला रहा था ईस लिखे कि मैं अपराध पर लिखने वाला सहाई (पत्रकार) था. एक व्यक्ति के कत्ल में ज़ंय पड़ताल चल रही थी. मिस्त्री का काम करता था जिसकी लाश दो दिन पहले एक थेला में मिली थी.

मैं सब काम छोड़कर वहां पहुंचा तअज़ज़ुब की बात है कि ईस ज़ुर्म की बुनियाद ली शिर्क पर मबनी (निर्भर) थी, घोका ओर शाबदह (जादू) पर कायम थी, मकतूल (निहत) “ज़िन” से दोस्ती का दावा करता था, मुश्किल बीमारियों ओर हाज़तों को पूरा करने के धमंड में मुन्तला था, साथ ही साथ

વહ મિસ્ત્રી કા કામ ભી કરતા થા.

કાલિલ “સઈદ” કા રહનેવાલા થા, પરચાસ વર્ષ સે અધિક ઉસકી ઉમ્મ થી, એક ઓરત સે વિવાહ કર ચુકા થા જિસ સે ઓલાદ નહીં હુઈ, ઉસે તલાક દે દિયા ઓર એક સતરહ વર્ષ કી લડકી સે વિવાહ કિયા લેકિન ઉસ સે ભી ઓલાદ નહીં હુઈ. ઉસકા અપના અન્દાઝા થા કિ ઉસકી પહલી પત્નીને બદલા લેને કે લિએ ઉસ પર જાદૂ કરા દિયા થા, જિસ કે કારણ ઉસે ઓલાદ નહીં હો રહી થી, ઉસ આદમી સે મિલા જો જવાન થા, ઉમ્મ ચાલીસ વર્ષ સે કમ થી, ઉસ સે ઇલાજ (ઉપચાર) ચાહા, ઉસ દજબાલ ઘોકાબાઝ ને ઇસ ઘડી સે ફાયદા ઉઠાના ચાહા ઇસ લિએ ઉસકે ઘર ગયા, ઝબરદસ્ત ખાને કે બાદ ઇસ ઘોકેબાઝ ને ઇત્ર (ખુશબુ) ઉદ (એક ખુશબૂદાર લડકી) વગેરહ માંગા કિ “જિન” કી હાઝિરી કે લિએ યહ ઝરૂરી હૈ, વહ અપની ઇસ ખૂબસૂરત પત્ની કો ઉસકે પાસ છોડકર ખરીદને કે લિએ ચલા ગયા.

એસે મોકા પર કયા હો સકતા હૈ હમૈ અન્દાઝા હૈ. ઉસને ઉસકી પત્ની પર દસ્તદરાઝી કી ઉસકે સાથ આબરૂ રેઝી (સતીત્વ હરણ) કરને કી પૂરી કોશિશ કી, વહ ભાગકર બાહર જાને લગી, અચાનક પતિ સે દરવાઝે પર મુલાકાત હો ગઈ, ચૂંકિ વહ અપની પાકિટ (પર્સ) ભૂલ ગયા થા, ઉસને ગુસ્સા સે પૂરી કહાની સુનાઈ, પતિ ગુસ્સા હુઆ ઓર ઉસે લાઠી સે મારના શુરૂ કિયા યહાં તક કિ ઉસ કી મોત હો ગઈ. અબ ઉસ લાશ સે છુટકારા પાને કી કોશિશ મૈ થા.

રાત મૈ નિકલા, એક થૈલા ખરીદા, ઉસમૈ લાશ ડાલ દિયા, થોડી રાત ગુઝર જાને કે બાદ ઉસે લે જાકર મૈદાન મૈ ફેંક દિયા, ઘર આકર સારી નિશાનિયો કો મિટા દિયા ઓર સમઝા કિ ઇસ શૈતાન સે છુટકારા મિલ ગયા.

પુલિસ કો લાશ મિલને કે બાદ ઉસ કી ખોજ મૈ નિકલી. દૂકાન પર જબ પૂછા કિ કિસને ઇસે ખરીદા થા, તો એક દૂકાનદાર ને ઉસકા પતા દિયા, પુલિસ ને ઉસે પકડ લિયા, ઓર ઉસકે ઘર કી તલાશી લી જિસ સે જુર્મ કી નિશાનિયાં મિલ ગઈ, પુલિસ ને ઝબરદસ્તી કી જિસ સે પૂરી તફ્સીલાત સામને આ ગઈ.

મેરા યહાં હાઝિર હોના ઇત્તિફાક ન થા બલ્કિ હર ચીઝ અલ્લાહ કી હિકમત વ તકદીર સે જારી થી, મેરે હી સામને એસા મામલા પેશ આયા

जिसका संबंध अकीदह की गुमराही से था, ताकि मैं दूसरों से उस पर बहस व मुबाहिसा कर सकूँ, पुराफात कैसे रपाज पाती हूँ, बिना किसी शक्ति के वह आसानी से कैसे झूल जाती हूँ? क्या इसलिये कि उसकी तिजोरत करनेवाले दूसरों से अधिक जहीन होते हैं?

यह परेशान लोग जो लाजों की संख्यामें हैं, इन कामों के लिये क्यों आमादह व तैयार होते हैं, उस पर इमान क्यों लाते हैं? क्या यह बुतपरस्ती है? जो लोगों के दिमागों में हजारों सालों से रची बसी है. क्या यही बुतपरस्ती नये अन्दाज से लोगों पर असर अन्दाज हो रही है, और नइसियाती हालात उसका साथ दे रहे हैं जिस से वह झूल झूल रही है?

कातिल और मकतूल इस जुर्म में गलत अकीदह के हैं, इस्लाम के नाम के अलावा कुछ भी नहीं जानते, मकतूल जादूगर है, जो अल्लाह के बन्दों में बुराई फैलाता है, झूट कहता है और धावे करता है कि उसका “जिन” से दोस्ताना है वह अच्छाई और बुराई अता करता है, तन्दुरस्ती व रोग दे सकता है यह सारी चीजें वह “जिन” की सहायता से करता है. यह सब शिर्क है जिस से लोगों को दुभ है, रहा कातिल वह अपनी मुर्जता की अधिकता के कारण इस अकीदह में मुग्धिला है कि उस जैसा एक इन्सान उसे जरूरी देने पर काटिरे है. अगर वह सहीह अकीदह का होता और उसके जेहन में यह बात होती की अल्लाह तआला का कोई साज्जीदार नहीं. लाभ व हानि अल्लाह तआला ही के हाथ में है, यह बातें उस के दिल में बिठा दी जातीं तो वह कभी भी एक धोकेबाज के हाथ में न इसता और उसका सच्चा अकीदह ऐसे धोकेबाजों के इन्टे में गिरने से ज़रूर उसे बचाता.

कई बार यह बात देखने में आई है कि कुछ अपने आप को पुराफात को रपाज देने में लगा देते हैं, उसका दिक्कत (रक्षा) करते हैं, उसके लिये मारने मरने पर तुल जाते हैं, हम देखते हैं कि लोग अपनी मजलिसों में बयान करते हैं कैसे इलां शेभ ने उसे मुसीबत से छुटकारा दिया, इलां शेभ अगर उसका इलाज न करते तो वह उस साल इलां तरककी हरगिज न कर पाता, वह अपनी पत्नी से सप्त इज्जिलाइ में था और दोनों के बीच तलाक की घड़ी आने ही वाली थी कि शेभ ने कुछ लिज दिया जिसे उसे अपनी बगल में रज लिया सब मसाइल समाप्त हो गये. यहां मुझे एक पाकिआ याद आ गया,

એક ખાતૂન કા જો જામિઆ અઝહર સે ફારિગ હો ચુકી થી, ઝરાઅત (ખેતી) મેં ઉસ ને P.H.D. કી ડિગ્રી ભી પ્રાપ્ત કી થી, અબ વહ વઝીર ઝરાઅત કી આફિસ કી મુદીર હૈ, યહ ઓરત જો P.H.D. હૈ ઉસકા પતિ એક દિન ઉસકે તકિયે કે નીચે એક તાવીઝ દેખા તો ઉસકે વિષય મેં અપની પત્ની સે પૂછા. ઉસને કહા કિ ઉસને લગભગ પર્યાસ પોંડ ઉસ કે લિએ ખર્ચ કિયે. તાકિ વહ ઉસકે દિલ કો અપને ઓર મોડ સકે, ચૂંકિ વહ કુછ દિનોં સે ઉસકે અન્દર કુછ બેરગબતી (અનિચ્છા) મહસૂસ કર રહી થી, ઉસકા નતીજા યહ નિકલા કિ પતિ ને ઉસે તલાક દે દિ. ઇસ કિસ્સા કો ઉસકે વકીલ ને ખુદ બયાન કિયા, જો ઉસકે પતિ કે ખિલાફ મુકદ્દમા લડ રહા હૈ.

ખુરાફાત બડકર ચોટી પર પહુંચ જાતી હૈ, જબ ઉસમેં ખાસ જાનકારી રખનેવાલે હઝરાત મશાઈખ વ મઝારાત કી ખુસૂસિયાત બયાન કરને લગતે હૈ, ફલાં “સચ્ચદહ” કી ઝિયારત શાદી ન હોને વાલી લડકિયોં કી શાદી કે ખાતિર હોગી, રોઝી કે મસાઈલ કે લિએ ફલાં શેખ કી મઝાર કી ઝિયારત કરની ચાહિયે, ફલાં બુજુર્ગ સચ્ચદહ બીબી કી કબ્ર કી ઝિયારત, મુહબ્બત, તલાક જુદાઈ કે મસાઈલ કો હલ કરને કે લિએ કી જાએગી, બચ્ચોં કી બીમારી કે લિએ કોઈ ઓર કબ્ર. યહ સબ બહુત બડી સાઝિશોં હૈં જિસકે દ્વારા ભોલે ભાલે લોગોં કો ફાંસા જાતા હૈ ગોયા કિ ઉન્હોંને કુરઆન નહીં પડા:

“ઔર अगर अल्लाह तआला तुझ को कोઈ कष्ट दे तो उसको दूर करनेवाला अल्लाह तआला के सिवा कोई नहीं है और अगर वह (अल्लाह तआला) तुझ को कोई लाल पहुंयाये तो वह हर चीज पर पूरी कुदरत रखने वाला है.” (સૂરતુલ અનઆમ-૧૭)

શાયદ ઉન્હોંને યહ હદીસ ભી નહીં સુની : “જિસને તાવીઝ લટકાઈ ઉસને શિર્ક કિયા” (ઇસકો અહમદ ને મુસનદ મેં ઓર હાકિમ ને મુસ્તદરક મેં રિવાયત કિયા હૈ)

ખુરાફાત પર વિશ્વાસ કરના કેવલ આમ લોગોં કા યા જાહિલોં કા તરીકા હૈ, એસા નહિં બલ્કિ અરબે પડે લિખે ઓર બડી બડી ચૂનીવર્સિટી સે પડે-લિખે લોગ ભી ઇસ મેં ડૂબે હુએ હૈં, ઇસકા મતલબ યહ હુઆ કિ યહ ખુરાફાત હર એક પર અસર અન્દાઝ હો સકતી હૈ, સિવાએ ઉન લોગોં કે જિન્હેં સહીહ અકીદહ કી નેઅમત મિલ ગઈ હો, ઇસ મેં કોઈ શક નહીં કિ આદમી

જબ અલ્લાહ પર અપને ઇમાન કો મઝબૂત કરતા હૈ કિ અલ્લાહ હી હર ચીઝ કા માલિક વ રબ હૈ, ઉસકા કોઈ સાઝીદાર વ શરીક નહી, એસા આદમી ઇમાન કી હિફાઝત મેં રહતા હૈ, અપને અકીદહ કે દ્વારા મહફૂઝ રહતા હૈ, ફસાદી ચીઝેં ઉસ તક નહીં પહુંચતી બલકિ ઉસકે ઇમાન કી ચટ્ઠાન પર યહ સારે ખુરાફાત ટુકડે-ટુકડે હો જાતે હૈ. કયો? ઇસલિએ કિ ઉસને અપને મામલા કો અલ્લાહ કે હવાલે કર દિયા.

અલ્લાહ પર હોસ ઇમાન, સહીહ અકીદહ કી પ્રાપ્તિ કિતાબોં ઓર ચૂનીવર્સિટી મેં નહીં મિલતા બલકિ યહ બહુત આસાન હૈ, અલ્લાહ તઆલા ને ઉસે હર એક કી કુદરત મેં રખા હૈ, જિસ સે કોઈ ફકીર અપને ફકર કે કારણ મહઝમ નહીં રહતા ઓર ન કોઈ માલદાર અપને માલ કી વજા સે ઉસે સમેટ લેતા હૈ.

મેં યહ બાતેં લિખને મેં લગા હુઆ હૂં કિ અચાનક શોરો ગુલ હોને લગા જિસ કે સાથ તબલા કી તેઝ આવાઝેં ભી હૈ, જિસ સે રાત કો સુકૂન ગારત હો રહા હૈ, યહ શોર બરાબર બડ રહા હૈ, ઓર પૂરે મુહલ્લા મેં ગૂંજ રહા હૈ, રાગોં ઓર આવાઝોં કા મુઝેં એક લખ્ખા તજુર્બા હૈ, મેં સમઝ ગયા કોઈ માલદાર પડોસન “ઝાર” (ઝિયારત) કી મહફિલે જશન કર રહી હૈ, ઓર ઉસને ઝરૂર અપની સારી સહેલિયોં કો યહાં બુલવાયા હૈ, જો ઉસ કી તરહ “જિન” કે અસરાત સે મુતઅસ્તિસર હૈ, યહ પહલી બાર નહીં હૈ બલકિ વહ હર સાલ ઇસ તરહ કા જશન મુકરર કરતી હૈ તાકિ ઉસ જિન કો રાઝી કર સકે જો ઉસકે શરીર મેં બસતા હૈ.

મેંને બહુત કોશિશ કી કિ ઇસ વાકિઆ સે જાન છુડાઉં લેકિન મેરે બસ મેં ન રહા, મેં લિખના છોડકર પડના ચાહા. ઇસી પસોપેશ મેં થા કિ મેરે એક દોસ્ત તશરીફ લાએ જો અઝહર કે મશહૂર આલિમોં મેં સે થે, ઓકાફ ઓર અઝહર કે ઇદારા મેં કામ કરતે હૈ, મેંને ખુશી-ખુશી ઉનકા ઇસ્તિકબાલ (સ્વાગત) કિયા. મુઝેં ઉનસે તબાદલે ખ્યાલ (પિયાર પિનિમય) કરના પસન્દ થા, શાયદ ઇસકે દ્વારા મેં ઇસ શોરો ગુલ કી મુસીબત સે છુટકારા પા સફૂં.

મેંને ઉનસે અપની પડોસન કી શિકાયત કી, હમ “જિન” ઓર લોગોં કી ઉસ સે તકલીફ કે વિષય મેં બાતચીત કરને લગે, ગુફતગૂ કે બીચ યહ બાત ભી આઈ કિ બહુત સી ઓરતેં દાવે કરતી હૈ કિ વહ ઉન પર સવાર હો

જાતા હૈ, ઓર મઢો ઓર ઓરતો કી એક બડી સંખ્યા “ઝાર” ઝિયારત કે જલસે મુન્અકિદ (આયોજિત) કરતી હૈ, મેરે તઅજજુબ કી ઇન્તિહા ન થી જબ મૈને દેખા કિ વહ આદમી જો અઝહર કી બડી કિઝી વાલા હૈ ઉસકી એક સગી બહન થી, “જિન” ઉસ પર હાવી (ગાલિબ) હો ગયા થા, ઉસ કે પતિ સે લડાઈ કે બાદ, “જિન” ને ઉસ કે દાહિને હાથ કો કઈ દિન તક નાકામ કર દિયા થા, ઓર ઉસ સમય ઉસે છોડા જબ ઉન્હોને ઉસકે ખાતિર “ઝાર” કા જશન મુક્કર કિયા, બુજુર્ગ ખાતૂન ને “જિન” ઓર બહન કે બીચ અમન કે સાથ જીને કા સમઝોતા કરવાયા. ઇસ શર્ત પર ઉસને ઉસ કે દાહિને હાથ કો છોડ દિયા કિ વહ સાલ મેં એક બાર વહ જશન મુક્કર કરે.

વહ એક આલિમ કી બાત થી. મુઝ પર ખામોશી તારી હો ગઈ. મૈં બેચારે ઇબ્રાહીમ અલ હર્રાન કે પિષય મેં ઓર ઉસકી અનપડ પત્ની કે પિષય મેં સોચ રહા થા, “ઝાર” કે પિષય મેં ઇતને બડે આદમી કી જબ વહ બાત હો તો બેચારે ઇબ્રાહીમ ઓર ઉસ કી પત્ની કા કયા કુસૂર હૈ, તબલા કી તેઝ આવાઝેં અભી ભી હમારે કાનોં કો બહરા કર રહી થીં, હમારી ખામોશી ઉન જુનૂની આવાઝોં મેં ખોઈ જા રહી થી જો બડે ઝોર વ શોર સે “જિન” કી રઝા ઓર શૈતાનોં કી ખુશનૂદી મેં લગી હૂઈ થીં.

ઇસ અઝહરી આલિમ કે સાથ મેરી મુલાકાત ખત્મ હો ચુકી થી, વહ ભી ખુરાફાત ઓર જિન્નાત કી ઝુઠી બાતોં પર ઇમાન લાને વાલા થા, મૈને મહસૂસ કિયા કિ મેરા સમય ઇન બાતોં મેં ઓર વહ “ઝાર” કી તૂફાની આવાઝોં મેં ખો ચુકા હૈ.

સુબહ મેં ટેલીફોન કી ઘંટી પર જાગા, ઘંટી કાફી દેર સે બજ રહી થી જિસ કા મતલબ થા કિ ફોન કાહિરા સે બાહર કા હૈ, મૈને ફોન ઉઠાયા, ફોન “સઈદ” સે થા ઓર મેરે ખાલૂ ફોન કર રહે થે, (યાની ઇબ્રાહીમ અલ હર્રાન) કે સુસર. વહ મુઝ સે કહ રહે થે કિ વહ સબ કલ સુબહ પહુંચેંગે. એક અહમ મસઅલા કે ખાતિર વહ મેરે પાસ આનેવાલે થે. મૈને ઉન્હેં ખુશઆમદીદ કહા, ઓર કહા કિ મૈં ઉનકા ઇન્તેઝાર કરૂંગા, મેરે પાસ ઇસ કે અલાવા કોઈ ચારહ નહીં થા ઉસ કે કઈ સબબ થે.

૧-ઇસલિએ કિ મૈં ઉસ આદમી કી બડી ઇઝ્ઝત કરતા થા, ઉનકી આવાઝ મેં મૈને બડી આજિઝી ઓર મિસકીની મહસૂસ કી, મૈં કિસી

हाजतमन्ट (घरघुक्) के सामने जडा नर्म हूं. अपनी ताकतमर उस की भिदमत में लग जाता हूं. पूरी कोशिश करता हूं कि अल्लाह तआला मेरे द्वारा जेरे का दरवाजा भोल दे, यह चीजें मेरा बहुत सा समय ले लेती हैं, और काई तकलीफ़ भी होती है लेकिन मैं अल्लाह तआला के पास सवाब की उम्मीद पर यह सब सह लेता हूं.

दूसरे दिन यह गमगीन (दुःखित) काइला पहुंचा जिस में मेरी जाला, ज्जालू, उनकी बेटी, घब्राहीम अल हर्नन की पत्नी थी जो अपने बेटे के पड़ाव के बाद होश जो चुकी थी, मैं इस काइला के साथ जडे दर्दनाक हालात में जो गया, बेचारी की हालत बहुत ही भराब थी, उसके बाप ने जडे गम से घलतिज (नियेदन) की कि मैं अपने बच्चे से जात कइं जो नइसियाती और असजी बीमारियों का माहिर है, और “अब्बासिया में दाइल घसतिशइ” में काम करता है जो नइसियाती और असजी बीमारियों का दवाजाना है, ताकी उसे पहले दर्ज में जगह मिल सके.

मां रो रही थी उसे अपनी गलतियों पर पछतावा आ रहा था, कि उसने अपनी नादानी के कारण बीमारी को यहां तक पहुंचा दिया था, वह इस जात पर क्रिद कर रही थी कि बच्ची का घलाज मशाएभ और मजारों के पास होगा न कि डोक्टरों के पास, उसने घब्राहीम अल हर्नन के मामला में भी अपनी गलती का घतराइ किया, लेकिन उसका उजर (बहाना) था कि यह सब कुछ उसने जिहालत की पज से किया है, और दसियों औरतें ये दावा करती थी कि उन्हें उन मशाएभ से, मुजापिरों से, घोकाबाओं से इयादा हुआ, जैसा कि मसल मशहूर है : “तजुर्बाकार से पूछो तबीज से न पूछो”

अल्लाह के इरूल से हमने उसके लिअे जगह तलाश ली, मेरे बच्चे ने कहा : उसकी हालत काबिले घत्मिनान है मायूसी की जात नहीं, बेपरवाही ने यहां तक मामला पहुंचा दिया, अक हइता के घलाज से उसकी हालत बेहतर होने लगी, भिजली के शार्ट के द्वारा उस का घलाज किया गया, घसी दौरान घब्राहीम अल हर्नन ने मुझे झोन किया, मैंने उस से कहा मैं बहुत ऋइरी काम के पिषय में उस से मिलना चाहता हूं. जब वह आया तो मैंने सारा मामला उसे बताया, और उस से कहा: डोक्टरों का पियार है कि उस को उसके पति के पास लौटा देना भी घलाज का अक हिस्सा है, मैंने महसूस किया वह तोहीद

કી કિતાબોં કે પડને કે બાદ એક નએ ઇન્સાન મેં તબદીલ હો ચુકા થા. વહ શબ્દ જો ઉસ કી જુબાન પર ચડે હુએ થે ચાની મુસહફ કી કસમ, અંબિયા કી કસમ, ચા કભી કભાર ઓલિયા ઓર બુજુર્ગો કી કસમ, વહ સારે શબ્દ બિલકુલ ખતમ હો ચુકે થે. અબ વહ ઉસ આદમી કી તરહ ઝિન્દગી ગુઝાર રહા થા જો સિવાએ અલ્લાહ તઆલા કે કિસી ઓર કી ઇબાદત (ઉપાસના) ન કરતા હો, અલ્લાહ કે અલાવા કિસી ઓર સે ન કરતા હો, અલ્લાહ કે અલાવા કિસી ઓર સે ઉમ્મીદ ન લગાતા હો, ઉસકી પત્ની કે લોંટાને કે વિષય મેં જબ મેંને બાત કી તો ઉસને લોંટાને કે લિએ શર્ત રખી કિ ઉસકે મા-બાપ પુરાને અકીદોં સે તોબા કર લે, પત્ની કે બારે મેં ઉસને કહા કિ વહ ઉસ કા ઝિમ્મેદાર હૈ, મેંને ઉનકે બીચ એક મજલિસ મુનઅકિદ (આયોજિત) કરવાઈ જિસ મેં ઉસકી પત્ની કે અલાવા સબ લોગ થે ઇસલિએ કિ વહ દવાખાના મેં થી, ઉસકી સારી શર્તે ઉન લોગોં ને કુબૂલ કર લી થી.

દવાખાને મેં જબ ઉસને અપની પત્ની કી ઝિયારત કી તો ઉસકા કાફી લાભ હુઆ, ઉસકી ખુશી કા ઠિકાના ન થા જબ ઉસે પતા ચલા કિ ઉસને દોબારા ઉસે અપને નિકાહ મેં કુબૂલ કર લિયા. મેરે બચ્ચે ને કહા કિ ઉસકા અપને પતિ કે પાસ લોંટના ઓર પતિ કા ઉસ કી ઝિયારત કરના અસલ મેં હકીકી ઇલાજ થા જિસ સે ઉસકી શફાયાબી જલ્દ હો સકી. ચૂંકી વહ અપને મા-બાપ કી અકેલી ઓલાદ હૈ. ઉસકે બચ્ચે કી વફાત સે ઉસકો બડા સદમા (ઠેસ, ચોટ) પહુચાં થા. ઓર ઉસકે ઉપર સે ઉસકી તલાક હો ગઈ જિસ સે ઉસકી અકલ મુતઅસ્સર હો ગઈ. લગભગ ચાલીસ દિન કે બાદ વહ દવાખાના સે નિકલી, ઉસ કે માતા-પિતા ઓર પતિ ઉસકા ઇસ્તિકબાલ (સ્વાગત) કર રહે થે વહ ફૌરન “સઈદ” ચલે ગયે.

ઇસ હાદિસા (દુર્ઘટના) કે આસાર અબ તક મેં અપને દિલ સે નહીં નિકાલ સકા, મેરે લિએ વહ આસાન નહીં થા કિ મેં ઇસ ખુરાફાત કોં ચૂં હી છોડ દૂં જો હર ઘડી દસિયોં લોગોં બલ્કિ દસિયોં ઘરાનોં કો તબાહ વ બરબાદ કર રહે થે, વહ મામલા સારે હી આલમેં ઇસ્લામ મેં હૈ, મેં અપને આપ સે પૂછને લગા કિ આખિર કયોં વહ ખુરાફાત હમારે અલાકા શર્ક ઓસત મેં ફૈલે હુએ હૈં, વહ બે સરો પા (ઝુઠી) ચીઝેં હમારે સમાજ (SOCIETY) કા નાસૂર હૈં, જો હમેં તહઝીબ (સભ્યતા) કા સાથ દેને સે રોકે હુએ હૈં.

મગરિબ ઓર ચૂરપી સમાજ ભી ઇન ખુરાફાત ઓર બે સરો પા બાતોં સે ખાલી નહીં હૈ ઇસ કે બાવજૂદ વહ તહઝીબ કી લગામ લિએ હુએ તરકકી કે માર્ગ પર ચલ રહે હૈ.

હકીકત યહ હૈ કિ ઉનકી ખુરાફાત કા સરાસર સંબંધ રહ સે હૈ. વહ ઉસી કી ગુમરાહી મેં રહતે હૈ. માદિયાત (ભૌતિકવાદ) સે ઉસકા સંબંધ થોડા સા હૈ, ઇસીલિએ યહ ચીઝ ઉનકી તહઝીબ કી તરકકી મેં રૂકાવટ નહીં હૈ.

હમારે યહાં મશરિક મેં હમારી ખુરાફાત અકલ ઓર માદૂહ કે મનાફી હૈ, ઇસીલિએ હમારે યહ ખુરાફાત હમારી તબાહી કા કારણ બન રહે હૈ, હાલ (વર્તમાન કાલ) મેં ભી ઓર મુસ્તકબિલ (ભવિષ્યકાલ) મેં ભી.

ઇસ ઇજતિમાઇ બીમારી સે નિકલને કે લિએ કોઇ માર્ગ નહીં હૈ, સિવાએ અકીદહ કી પાકીઝગી (પવિત્રતા) કે, અકીદહ કો સારી આલાઇશોં (મલીનતા) સે પવિત્ર કરને કે બાદ હી યહ મુમકિન હૈ.

જબ તોહીદ જીવન કા ઉસલૂબ (તરીકા) બન જાએ, હમારી સકાફત (CULTURE) ઓર અકીદહ બન જાએ તો હમારી ઝિન્દગી સે યહ બાદલ અપને આપ છટ જાએગે, ખુરાફાત, મક્કારી, જાદૂગરી, કહાનત, ઘોકે કે સારે બાદલ ખતમ હો જાએગે.

તાલીમ વ તરબિયત કે સારે ઇદારોં પર યહ ઝિમ્મેદારી હૈ કિ વહ ઉસ કે લિએ કોશિશ કરે, હમ જિસ હાલ મેં જી રહે હૈ વહ ઉસ સે ભી ઝ્યાદા તકલીફદેહ (કષ્ટદાયક) હૈ, જો કિ આપને ઇન પેજોં પર પડા હૈ, અગર આપ સૌ ઘર બિના કિસી તએયુન (FIXATION) કે ચુન લે, ઓર ઉનકે બારે મેં જાનકારી પ્રાપ્ત કરે તો આપ ખુદ બ ખુદ ઇસ નતીજા પર પહુંચેગે કિ જો કુછ મેંને લિખા હૈ વહ તો બહુત હી કમ હૈ, હકીકત ઉસ સે ઝ્યાદા કડવી હૈ.

હે હમારે પાલનહાર હમ તેરી ઉતારી હુઈ વહ્થી પર ઇમાન લાએ ઓર હમને તેરે રસૂલ કા અનૂકરણ કિયા, બસ અબ તૂ હમેં ગવાહોં મેં લિખ લે. (સૂર: આલે-ઈમરાન-૫૩)

નોંધ : લેખકના વિચારોથી પ્રકાશકનું સહમત હોવું જરૂરી નથી.

(સંપર્ક : www.senaiah.com)